

Redactioneel

In 2009 is het 65 jaar geleden dat Simon Vestdijk zijn essay *De toekomst der religie* schreef. Deze publicatie waarin werd geponeerd dat het Christendom uit West-Europa zou verdwijnen, lokte vanaf haar verschijnen – in 1947 – discussie uit. Ook dit jaar werd er weer aandacht aan geschonken tijdens een onlangs door de Vestdijkkring georganiseerd symposium met de titel ‘Had Vestdijk gelijk?’ Deze vraag stelt Jos Becker zich ook in zijn bijdrage aan dit nummer. In de tijd dat hij werkzaam was bij het Sociaal en Cultureel Planbureau, heeft hij de ontwikkelingen op religieus terrein in Nederland doorlopend gevolgd en daarover gepubliceerd. Vestdijks voorspelling wordt door hem met veel recent onderzoeksmateriaal geconfronteerd.

Eveneens in 2009 is het 150 jaar geleden dat Charles Darwin zijn *On the Origin of Species* publiceerde, een gebeurtenis die ook in Nederland alom werd herdacht. Begrijpelijk, want weinig publicaties hebben het wereldbeeld zo drastisch veranderd, en tegelijkertijd zoveel weerstand opgeroepen bij (orthodox) gelovige groeperingen. Maar het traditioneel-godsdienstige wereldbeeld is hardnekkig en blijkt ook nu nog voor velen vaak niet verenigbaar met het wetenschappelijke wereldbeeld. Aansluitend bij deze constatering stellen Lehr en Ultee de vraag in hoeverre Nederlanders het wereldbeeld onderschrijven waartoe de ontwikkelingen op wetenschappelijk terrein uiteindelijk hebben geleid. Vervolgens gaan zij na welke factoren op deze aanvaarding van invloed zijn en of mensen inderdaad van mening zijn dat het godsdienstig wereldbeeld en het wetenschappelijke wereldbeeld met elkaar op gespannen voet staan.

In de derde bijdrage, van Berenschot en Tieleman, wordt ingegaan op een eerder in *R&S* (jrg. 4, nr. 1) verschenen artikel. Wordt daarin een pleidooi gehouden om via samenwerking met religieuze organisaties allerlei voorzieningen (als scholing, basisvoorzieningen, gezondheidszorg) tot stand te brengen, Berenschot en Tieleman betogen het tegenovergestelde. Zij wijzen op de beperkingen van een instrumenteel gebruik van religieuze organisaties voor het bewerkstelligen van zaken als sociale rechtvaardigheid, pluralisme, gender-gelijkheid, en geven verder aan dat ontwikkelingsorganisaties juist explicieter partij zouden moeten kiezen in de richtingenstrijd binnen religieuze tradities.

In dit nummer zijn acht recensies opgenomen van werken op zowel godsdienstsociologisch, godsdienstpsychologisch als historisch terrein.

Tenslotte wijzen wij op het symposium dat de redactie van *Religie & Samenleving* in samenwerking met de Vlaams-Nederlandse werkgroep godsdienstsociologie en een universiteit, vanaf de start van het tijdschrift, ieder jaar organiseert. In 2010 zal het symposium op 28 mei plaatsvinden aan de Universiteit van Leiden. Daar zal prof. Meerten ter Borg gastheer zijn. Hij en prof. Wibren van der Burg zijn de hoofdsprekers op deze bijeenkomst. 's Middags is er een achttal sessies over onder andere nieuwe religieuze bewegingen in Nederland, internet en religiositeit/spiritualiteit, 'purificatie' bij verschillende groepen gelovigen, en godsdienstpsychologie.